

Solen marginatus (MONTAGU, 1803) en *Ensis arcuatus* (JEFFREYS, 1865) met vleesresten te Oostduinkerke.

Op 3-II-1994 was het strand van Oostduinkerke, zoals zo vaak tegenwoordig, letterlijk bedolven onder een massale hoeveelheid schelpen van *Ensis directus*, in lengte variërend van 4 à 5 cm tot 16 cm. Hiertussen kan meestal heelwat interessant materiaal gevonden worden. Opvallend was ditmaal het groot aantal verse schelpen (uitsluitend doubletten) van de grote zwaardschede *Ensis arcuatus*. Over een afstand van ongeveer 2 km (tussen Oostduinkerke-Bad en het Koningin Elisabeth Instituut) verzamelde ik in ± 2 uur tijd 52 doubletten, met een lengte van 109,5 tot 150 mm. Hiervan waren er niet minder dan 43 vers, waaronder zelfs 6 ex. met vleesresten op de spierindrucksels. Zelfs tussen een grote masse schelpen van *E. directus* is *E. arcuatus* vrij makkelijk (zonder controle van de spierindrucksels, waardoor beide soorten éénduidig kunnen onderscheiden worden) van op afstand te herkennen door de lichtere kleur van zowel de schelp als het periostracum, en door de slankere vorm. 4 doubletten waren volledig recht. Opvallend waren ook de 4 exemplaren die helemaal geen kleurpatroon vertoonden (albino's ?).

Tijdens dezelfde strandwandeling vond ik eveneens 3 ex. van de messchede *Solen marginatus*, waaronder 2 verse doubletten. Het grootste meet 114 mm en is licht beschadigd. Het kleinste is 90 mm lang en bevatte nog vleesresten op de spierindrucksels. Op 27-XII-1993 vond ik tussen aanspoelsel op het strand van Oostduinkerke ook reeds een fragment van een vers doublet *S. marginatus*. Het lijkt er dus op dat na een onderbreking van ongeveer acht maanden (VANHAELEN, 1993), nu weer verse exemplaren van *S. marginatus* beginnen aan te spoelen langs de Westkust. Tenslotte verzamelde ik in totaal ook nog 16 ex. van het klein tafelmesheft *Ensis minor*, van 111,5 tot 155,5 mm lang. Hierbij waren 11 doubletten, waarvan 2 vers (138 en 141 mm).

Verse doubletten van *E. arcuatus* kunnen aan de Westkust regelmatig gevonden worden. Verse schelpen van *E. minor* en *S. marginatus* zijn veel zeldzamer. Van *E. minor* kunnen sinds vorig jaar opnieuw zo nu en dan enkele verse doubletten aangetroffen worden. De laatste meldingen van verse exemplaren van *S. marginatus* dateren van de periode november 1992 tot maart 1993 (VANHAELEN, 1992a; 1993). Opvallend is wel dat nu zowel van *E. arcuatus* als van *S. marginatus* exemplaren met

vleesresten werden gevonden. Voor *E. arcuatus* moeten we hiervoor teruggaan tot april 1992 (VANHAELEN, 1992b), toen 2 ex. met levende en 10 met dode dier werden gevonden. Voor *S. marginatus* moeten we zelfs teruggaan tot de invasie in de periode 1984-1986 (RAPPE, 1985).

Dit alles zou een eerste aanwijzing kunnen zijn dat de inheemse *Ensis*- en *Solen*-soorten, na de invasie van de Amerikaanse zwaardschede *E. directus*, het weer stilaan beter beginnen te doen voor onze kust. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat bijna alle van de 43 verse dubletten *E. arcuatus* vier duidelijke jaarringen vertonen en dus waarschijnlijk reeds in 1990 geboren zijn. 4 exemplaren vertonen slechts drie jaarringen. Nog jongere ex. werden niet gevonden. Of dit betekent dat de laatste paar jaren geen nieuwe *E. arcuatus* geboren werden is niet duidelijk.

Literatuur

RAPPE, P., 1985. Van Neptunus' overvloed.- De Strandvlo, 5(2) : 49-50.

VANHAELEN, M.-Th., 1992a. Nieuwe invasie van *Solen marginatus* MONTAGU, 1803 te Oostduinkerke.- De Strandvlo, 12(4) : 123-124.

VANHAELEN, M.-Th., 1992b. Spectaculaire strandingen op 17 en 18 april 1992 te Koksijde, Sint-Idesbald en De Panne.- De Strandvlo, 12(2) : 56-57.

VANHAELEN, M.-Th., 1993. Verse schelpen van *Solen marginatus* tijdens de herfst- en winterperiode 1992-93 te Oostduinkerke en Koksijde.- De Strandvlo, 13(4) : 149.

N. Severijns
 Buizegemlei, 90 (bus 6)
 2650 Edegem